

TẠO LẬP VÀ QUẢN LÝ NHÃN HIỆU TẬP THỂ “NÓN LÁ BA ĐỒN” CHO SẢN PHẨM NÓN LÁ CỦA THỊ XÃ BA ĐỒN

**NGUYỄN VĂN NINH; NGUYỄN VĂN KHÁNH;
TRẦN TRỰC; NGUYỄN THẾ VƯỢT**
Ủy ban nhân dân thị xã Ba Đồn

1. Đặt vấn đề

Thương hiệu nón lá Ba Đồn một thời nức tiếng khắp trong Nam, ngoài Bắc. Trong đó, người dân vùng Bắc Trung Bộ ít ai không biết tới câu thành ngữ “Nón đẹp Ba Đồn, gái xinh Đức Thọ”. Có thể thấy, sản xuất nón lá có ý nghĩa không nhỏ trong việc phát triển kinh tế, văn hóa, định vị hình ảnh của thị xã Ba Đồn. Việc xây dựng nhãn hiệu tập thể (NHTT) “Nón lá Ba Đồn”, định vị thương hiệu cho sản phẩm nón lá thị xã Ba Đồn trở thành một trong những nhiệm vụ cấp thiết, có ý nghĩa quan trọng.

Thị xã Ba Đồn hiện có 5 làng nghề truyền thống và 4 làng nghề thì đã có 3 làng nghề truyền thống gồm: Nón lá Hạ Thôn (Quảng Tân), nón lá Thổ Ngọa (Quảng Thuận), La Hà (Quảng Văn) và một làng nghề nón lá Vân Lôi chuyên sản xuất nón.

Để làm ra một chiếc nón lá vừa đẹp, vừa nhẹ, vừa bền là cả một nghệ thuật, trải qua rất nhiều công đoạn khác nhau, đòi hỏi sự tỉ mỉ, cần mẫn, khéo léo, tuy vậy ở thị xã Ba Đồn, từ trẻ con đến người già đều khâu nón tốt. Trong khâu kỹ thuật, thợ làm nón lá có kinh nghiệm chọn lá dù khô cũng còn giữ được màu xanh nhẹ, 16 vành nức thường mảnh được vuốt tròn trĩnh, tỉ mỉ và công phu. Lá được sử dụng để làm nón Ba Đồn là “lá nón” (có tên khoa học là *Licuala Fatoua Becc*) được thu mua chủ yếu tại các huyện Minh Hóa và Tuyên Hóa, được ủi



Làng Nón lá Ba Đồn

Ảnh: phongnhatourist.com

nhiều lần, cẩn thận cho thật phẳng và láng. Nón thường có ba lớp: lớp ngoài bằng lá non, loại đẹp và trắng nhất, lớp ở giữa là lá già và lớp trong cũng bằng lá non nhưng đẹp không bằng lớp ngoài. Trải qua bao thăng trầm của thời gian, dù nhiều ngành nghề truyền thống đang đứng trước nguy cơ bị mai một nhưng nghề làm nón lá ở thị xã Ba Đồn vẫn được duy trì và phát triển, mang lại thu nhập ổn định cho người dân các địa phương trên địa bàn thị xã.

Mục tiêu nghiên cứu của nhiệm vụ nhằm tạo lập, quản lý NHTT “Nón lá Ba Đồn” cho sản phẩm nón lá của thị xã Ba Đồn. Mặt khác nhằm xác lập quyền sở hữu trí tuệ đối với NHTT “Nón lá Ba Đồn” cho sản phẩm nón lá được sản xuất tại thị xã Ba Đồn; Thiết lập và vận hành mô hình, cơ chế quản lý NHTT trên

thực tế với quy mô thí điểm; Bảo đảm sản phẩm mang NHTT khi lưu thông trên thị trường được kiểm soát, quản lý chặt chẽ. Nhiệm vụ “Tạo lập, quản lý NHTT “Nón lá Ba Đồn” cho sản phẩm nón lá của thị xã Ba Đồn” được triển khai thực hiện tại các xã, phường sản xuất, kinh doanh nón lá, cụ thể là Quảng Tân, Quảng Văn, Quảng Hải, Quảng Thuận, Ba Đồn.

2. Kết quả đạt được của nhiệm vụ

Nhiệm vụ đã điều tra khảo sát sơ bộ để đánh giá hiện trạng sản xuất và kinh doanh sản phẩm nón lá tại các xã, phường: Ba Đồn, Quảng Hải, Quảng Văn, Quảng Thuận, Quảng Tân với mục đích xác định được các cơ sở sản xuất, kinh doanh; Xác định được vùng sản xuất, kinh doanh; Tổng hợp xử lý số liệu, phân tích, đánh giá để viết báo cáo về hiện trạng sản xuất và kinh doanh sản phẩm nón lá tại các xã, phường ở thị xã Ba Đồn. Tổ chức 2 cuộc hội thảo và 1 hội nghị nghiệm thu cơ sở, cụ thể gồm: Hội thảo góp ý thống nhất logo NHTT, quy chế quản lý và sử dụng NHTT, bản đồ khu vực sản xuất sản phẩm mang NHTT; Hội thảo tham vấn về nội dung hồ sơ đăng ký NHTT “Nón lá Ba Đồn”; Hội nghị nghiệm thu cơ sở; Tổ chức 1 lớp tập huấn cho tổ chức quản lý NHTT và các thành viên sử dụng NHTT.

Phòng Kinh tế thị xã Ba Đồn phối hợp với các tổ chức, cá nhân có liên quan tiến hành thực hiện các nội dung của nhiệm vụ; Trực tiếp chỉ đạo và phối hợp với các đơn vị chuyên môn liên quan triển khai thực hiện các nội dung của nhiệm vụ; Cử cán bộ phụ trách giám sát, hướng dẫn việc triển khai các nội dung của nhiệm vụ. Trong quá trình triển khai sẽ tham khảo và phối hợp với các cơ quan quản lý nhà nước về SHTT và các cơ quan chuyên môn của Trung ương và địa phương, đảm bảo việc triển khai các nội dung của nhiệm vụ phù hợp với yêu cầu đặt ra. Việc triển khai thực hiện nhiệm vụ được phân chia thành các giai đoạn và được kiểm

soát về nội dung và tiến độ thực hiện.

Phòng Kinh tế thị xã Ba Đồn tiến hành tham khảo ý kiến của các cơ quan chuyên môn và ý kiến, kinh nghiệm của các hộ sản xuất tại các làng nghề để xây dựng và thực hiện triển khai các nội dung của nhiệm vụ theo đúng trình tự và quy định. Cơ quan chủ trì nhiệm vụ là Phòng Kinh tế thị xã Ba Đồn và cơ quan tiếp quản, thụ hưởng là Hội Nông dân thị xã Ba Đồn. Đơn vị chủ trì thực hiện nhiệm vụ phối hợp với các đơn vị có liên quan thực hiện theo nhu cầu của công việc và theo chức năng nhiệm vụ của đơn vị được lựa chọn thực hiện, trong đó tuân thủ các quy định về SHTT hiện hành.

Việc tạo lập được NHTT “Nón lá Ba Đồn”, uy tín của sản phẩm nón lá Ba Đồn sẽ được nâng cao, tăng khả năng cạnh tranh của sản phẩm trên thị trường trong nước. Cùng với đó, việc thiết lập được hệ thống quản lý NHTT sẽ giúp quản lý được việc sản xuất, kinh doanh sản phẩm nón lá. Định vị hình ảnh thị xã Ba Đồn trong mắt du khách, bạn bè trong khu vực và cả nước. Sau khi kết thúc nhiệm vụ, việc tạo lập được NHTT “Nón lá Ba Đồn”, uy tín của sản phẩm nón lá Ba Đồn sẽ được nâng cao, tăng khả năng cạnh tranh của sản phẩm trên thị trường trong nước. Cùng với đó, việc thiết lập được hệ thống quản lý NHTT sẽ giúp quản lý được việc sản xuất, kinh doanh sản phẩm nón lá. Từ đó sản phẩm ổn định, đảm bảo đầu ra cho sản phẩm của các nhà sản xuất; Khôi phục và phát triển các giá trị văn hóa của làng nghề gắn liền với việc sản xuất nón lá. Việc hoàn thành nhiệm vụ tạo lập, quản lý NHTT “Nón lá Ba Đồn” giúp cung cấp các tư liệu hữu ích cho các công trình nghiên cứu sau này có liên quan tới các sản phẩm tiêu thủ công nghiệp trên địa bàn nói chung và nón lá Ba Đồn nói riêng. Mặt khác, nâng cao nhận thức về vai trò, ý nghĩa của Luật Sở hữu trí tuệ cho cán bộ, người lao động trong quá trình quản lý, tham gia sản xuất ■